

Onnistumisen tekijät lastensuojelussa ja lapsiperheiden sosiaalityössä: asiakkaiden ja läheisten, työntekijöiden sekä johdon ja päätöksentekijöiden näkökulmasta - tutkimuksen tiivistelmä 2020

Miksi?

Lastensuojelutyö näyttäytyy julkisessa keskustelussa usein negatiivisena ja epäkohdat nousevat herkästi esiin. Moni lapsi, nuori ja perhe kuitenkin hyötyy saadusta avusta. Millaiset asiat ovat ihmisten kokemusten mukaan tällöin merkityksellisiä? Tätä selvitämme Onnistumisen tekijät -tutkimuksessa.

Tutkimuksen myötä osallistumme yhteiskunnalliseen keskusteluun tuomalla tietoa onnistumiseen liittyvistä tekijöistä ja positiivista vastapuhetta riski- ja ongelmapuheen sijaan. Parempi tietoisuus onnistumistekijöistä vahvistaa luottamusta siitä, että apua kannattaa hakea ja sitä on saatavilla.

Työntekijät näkevät työssään onnistumisia, elämäniloa ja perheitä, jotka kokevat työskentelystä olleen heille hyötyä. Näitä asioita on tärkeää tuoda esille. Ajattelemme, että parempi tietoisuus työssä vaikuttavista onnistumistekijöistä vahvistaa luottamusta alan ammattitaitoon. Onnistumisten näkyväksi tekeminen lisää työhyvinvointia ja alan kiinnostavuutta työpaikkana.

Myös palveluista, tukitoimista ja resursseista päätettäessä tarvitaan tietoa onnistumiseen vaikuttavista asioista. Tiedossa olevien puutteiden ja ongelmien korjaamisessakin on hyvä tietää, mikä tuottaa onnistumista, sitä kannattaa vahvistaa.

Mitä ja miten?

Tutkimus kohdentuu lapsiperheiden sosiaalityöhön ja lastensuojeluun. Se koostuu kolmesta osiosta. 1. asiakkaan (lapsen, nuoren, vanhemman, läheisen), 2. alan työntekijöiden sekä 3. näistä palveluista vastaavien johtajien ja päättäjien näkökulmista.

Metropolian ylemmän ammattikorkeakoulututkimuksen opiskelijat tekevät opinnäytetyönsä tutkimuksessa: asiakasnäkökulmasta parityönä **Tiina Harju ja Katri Horuz** ja työntekijän näkökulmasta parityönä **Johanna Stauffer ja Katriina Sysmäläinen**.

Aineistona on avoin anonyymi sähköinen kysely asiakkaille ja heidän läheisilleen, samoin alan työntekijöille vastaava kysely. Kysely sisältää tutkimustiedotteen/saateen. Vastaaminen on täysin vapaaehtoista, eikä kysely sisällä mitään tunnistustietoja. Kuka tahansa kohderyhmään kuuluva voi vastata. Kun kysely antaa vastaajalle mahdollisuuden jäsentää onnistumiseen liittyviä tekijöitä, voi tämä toimia myös voimaannuttavasti. Oletuksena on, että asiakkaana olevan ihmisen onnistumisen tekijät voivat löytyä ihmisen omasta elämänpiristä ja/tai myös auttamisjärjestelmän tukitoimista (elämis- ja systeemimaailman käsitteet). Työntekijöiden kyselyssä on kahdenlainen ulottuvuus: kokemukset siitä, millaiset tekijät edistävät omassa työssä onnistumista, ja toisaalta millaiset tekijät ovat auttaneet asiakkaan onnistumisessa. Mitä voimme oppia asiakkaiden elämänpirissä onnistumista edistäneistä asioista?

Sirkka Rousun tutkimusosiossa kartoitetaan johtamisen ja päätöksenteon tietopohjaa ja kehittämistarpeita koskien lapsiperheiden sosiaalityötä ja lastensuojelua. Metodisesti on kyse useamman kunnallisen järjestämisvastuussa olevan noin 10 organisaation tapaustutkimuksesta. Erityisenä kiinnostuksen kohteena on johdon ja päättäjien näkemys lastensuojelun onnistumisesta kertovasta tiedosta. Aineistona on olemassa olevat organisaatioiden dokumentit ja haastattelut. Dokumenttiaineisto analysoidaan kevätkesällä 2020 ja niiden pohjalta suunnitellaan elo-syyskuussa toteutuvat haastattelut.

Kumppanit

Yhteistyökumppaneina on lukuisia alan järjestöjä, joiden tuella viestitään asiakas- ja työntekijäkohderyhmille mahdollisuudesta vastata tiedonkeruuseen sekä tulosten valmistuttua pyritään käymään yhteiskunnallista keskustelua asiasta. Mukana on myös kuntia ja kuntayhtymiä.

Tulosten julkaiseminen

Tulokset julkaistaan marras- joulukuussa 2020 opinnäytetyön raportteina sekä yhteisenä artikkelina, joka tarkastelee onnistumisen tekijöitä kaikista kolmesta näkökulmasta sisältäen myös kehittämisajatuksia. Julkaisut löytyvät maksutta ammattikorkeakoulujen yhteisestä tietokannasta www.theseus.fi.

Sirkka Rousu, tutkimuksen vastuuvetäjä